

Wagenmakerbaan 51, 1315 BC, Almere

info@flevolandsepatientenfederatie.nl

Aan de gemeenteraadsfracties van de gemeenten Almere, Lelystad, Dronten, Noordoostpolder, Zeewolde en Urk

26 maart 2022

Geachte fracties in de gemeenteraad,

Allereerst willen wij u van harte feliciteren met de door u behaalde zetels in de gemeenteraad! Het raadslidmaatschap en eventueel deelname aan een college is een eervolle taak en wij zijn u zeer erkentelijk, dat u bereid bent deze grote verantwoordelijkheid op u te nemen voor de toekomst van uw gemeente.

Als Flevolandse Patiëntenfederatie willen wij graag uw aandacht vragen voor een enorm belangrijk thema binnen de gemeente, namelijk gezondheid. In het bijzonder zouden wij graag zien dat u het concept van Positieve Gezondheid omarmt en vertaalt in al uw beleidsterreinen. In deze brief zullen we u meenemen in waarom wij dit van belang achten.

Ontwikkelingen: vergrijzing, corona en schaarste aan arbeidskrachten

Zoals ongetwijfeld bekend is er ook in uw gemeente sprake van grote demografische veranderingen. Eén daarvan is een sterke, al ingezette, vergrijzing. De inwoners die zich een aantal decennia geleden in de gemeente hebben gevestigd, zijn nu in een nieuwe levensfase gekomen. Hun wensen en noden veranderen en gezondheid is op oudere leeftijd minder vanzelfsprekend. Deze ouder wordende groep zal in korte tijd sterk toenemen door de bijzondere geschiedenis van onze jonge gemeenten in Flevoland. Deze vergrijzing zal veel vragen van de beschikbare zorg, de huisvesting en de voorzieningen en daarmee ook van de gemeentefinanciën. Ouderen, maar ook andere mensen met een zorgbehoefte wonen steeds vaker thuis in plaats van in een intramurale setting. Tegelijk is er een steeds groter tekort aan arbeidskrachten, wat juist in de zorg tot grote schaarste leidt. Het is dus niet alleen een financieel vraagstuk. Als we problemen op dit gebied voor willen zijn, is het belangrijk om een integrale visie op gezondheid te ontwikkelen als gemeente.

Corona heeft de afgelopen 2 jaar het belang van gezondheid voor de hele samenleving duidelijk gemaakt. De overheid heeft direct, via testen en vaccineren en indirect middels beschermingsmaatregelen een grote rol gehad bij het de bestrijding van de pandemie. De samenleving was en is in grote meerderheid bereid om daar in solidariteit ook offers voor op te brengen. Ook tijdens de pandemie zijn we hardhandig geconfronteerd met de schaarste aan mensen die in de zorg kunnen werken. De pandemie maakte ook duidelijk dat gezondheid meer is dan het niet hebben van fysieke problemen. Psychische en sociale omstandigheden zijn net zo bepalend. We hopen dat de crisis rond corona voorbij is, maar we er zal sprake zijn van een blijvend hoger beroep op zorg als gevolg van de (nasleep van) corona, zowel door nieuwe besmettingen, door long covid en door langdurige effecten op de (psychische) gezondheid door o.a. de lockdowns.

Beleid baseren op Positieve Gezondheid

Om alle genoemde uitdagingen als samenleving het hoofd te bieden, is het belangrijk dat we ons minder laten verrassen en meer nadenken hoe we de hele samenleving inrichten op zo'n manier, dat mensen zo gezond mogelijk kunnen leven. Veel gezondheidsproblemen zijn immers te voorkomen of te beperken door in een eerder stadium maatregelen te nemen.

Sinds ongeveer 10 jaar is het model van Positieve Gezondheid steeds meer omarmd als definitie voor gezondheid. Onze huidige gezondheidszorg is vaak georganiseerd vanuit het idee, dat gezondheid betekent 'afwezigheid van ziekte'. Pas als mensen ziek zijn, komen we in actie en die acties bestaan eruit, dat we medisch gaan ingrijpen bijvoorbeeld met medicijnen of operaties. Positieve Gezondheid legt het accent ergens anders, namelijk bij de veerkracht van mensen om hun leven positief en met zoveel mogelijk ervaren gezondheid vorm te geven. Daar horen ook medische ingrepen bij, maar er kan veel meer. Vanuit Positieve gezondheid kijken we ook breder naar o.a. preventie, het beter leren omgaan met pijn of ongemak van ziekte ook als die niet te genezen is en de kracht van sociale relaties die mensen helpen om zorg voor elkaar te dragen en zin aan het leven te geven, juist ook als men ziek is. Positieve Gezondheid gaat er vanuit, dat gezondheid wordt bepaald door de veerkracht van mensen op 6 dimensies:

1. Lichaamsfuncties
2. Mentaal welbevinden
3. Zingeving
4. Kwaliteit van leven
5. Sociaal participeren
6. Dagelijks functioneren

Als mensen geholpen worden om op elk van de 6 dimensies vooruitgang te boeken, is ook een grotere gezondheid mogelijk bij bijvoorbeeld een chronische ziekte, psychische problematiek of verminderde mobiliteit. En we kunnen heel veel problemen voorkomen. Zo kan meer bewegen in het dagelijks leven voorkomen dat je ziek wordt, dat je ziekte ernstiger wordt of kan zelfs zorgen voor het herstel van een bestaande (chronische) ziekte, zoals bij Diabetes type 2 of bij lichte depressies. En aandacht voor zingeving en participatie kan zorgen voor meer veerkracht om met ziekte om te gaan en ervan te herstellen.

Wat draagt Positieve Gezondheid bij aan beleid van de gemeente?

Sinds 2007 is er een transitie ingezet in het sociaal domein, waarin de Wmo, de Jeugdwet, de Participatiewet en de collectieve preventie onderdeel van zijn. Sindsdien hebben de gemeenten in toenemende mate een belangrijke rol gegeven bij het bevorderen van de gezondheid van alle burgers. De klassieke gezondheidszorg is deels nog de verantwoordelijkheid van de zorgverzekeraars (voor zorgverzekerde zorg) en de zorgkantoren (voor de Wet Langdurige Zorg). Echter de scheidslijn tussen de verschillende domeinen is steeds minder scherp. Mensen wonen vaker thuis en komen minder snel in bijvoorbeeld een verpleeghuis. Dat doet een groot beroep op de gemeente voor het bieden van voorzieningen in de wijk. Als je minder mobiel bent, dan is een winkel, huisarts of apotheek dichtbij huis belangrijk. En wie doet het huishouden als je in de laatste levensfase nog thuis woont? Bij complexe psychische problematiek overzien veel mensen niet hoe ze hun huishouden, financiën of de opvoeding van de kinderen moeten vormgeven. Ook dit doet een groot beroep op de gemeente.

In alle domeinen wordt nu onderkend, dat gemeenten, zorgverzekeraars, zorgkantoren en zorgaanbieders meer moeten gaan samenwerken. In de zorg wordt steeds vaker onderkend, dat de holistische kijk van Positieve Gezondheid een veel beter perspectief biedt om de gezondheidsuitdagingen van onze samenleving aan te gaan.

Met pleisters plakken komen we er niet meer. Bij het inrichten van onze woonomgeving en ons sociaal domein moeten we nadenken hoe we inwoners van de gemeente zoveel mogelijk ondersteunen bij hun veerkracht in het leven en hun ervaren gezondheid. Alleen zo kunnen we ook

het stijgende beroep op de zorg afbuigen en zowel de financiële kosten in de hand houden, de beperkt beschikbare medewerkers in de zorg zo goed mogelijk benutten en mensen helpen bij het verbeteren van de door hen beleefde gezondheid.

Een belangrijk thema daarbij is hoe we zorgen dat het netwerk van professionals in de wijk wordt versterkt en beter kan gaan samenwerken: denk aan de wijkverpleegkundige, de huisarts en de welzijnswerker. Een zorg daarbij is het toenemend tekort aan huisartsen in heel Flevoland. Ook hier zou de gemeente zich samen met zorgverzekeraars over moeten buigen om dit op te lossen. Het kan toch niet waar zijn, dat inwoners straks zich niet meer bij een huisarts kunnen schrijven. Maar dit komt helaas wel steeds vaker voor in diverse gemeenten.

Als aanjager voor verandering helpt het concept van Positieve Gezondheid om:

- a. De (gezondheid)uitkomsten te verbeteren
- b. De ervaren kwaliteit van zorg-, hulp- of dienstverlening te bevorderen
- c. De kosten te beheersen
- d. Het werkplezier van professionals te verhogen, omdat regel- en productiedruk worden teruggedrongen.
- e. Verminderen van bureaucratie.

Met Positieve Gezondheid als **gezamenlijk kader** zullen professionals en organisaties beter kunnen samenwerken als ze het concept omarmen. Openbare voorzieningen zoals gezondheidszorg of sociale ondersteuning horen nu vaak bij gescheiden domeinen, ze zijn ‘verkokerd’. De zes dimensies van Positieve Gezondheid maken het mogelijk om vanuit de samenhang te denken. Een focus op de persoon zal dan verbindingen tussen bijvoorbeeld zorg, welzijn, wonen, werk, en onderwijs stimuleren. Voorzieningen kunnen dan op elkaar worden afgestemd, waarmee samenhangende vormen van zorg en ondersteuning ontstaan. En daarmee is Positieve Gezondheid een **beweging** die draait om het aanjagen van een cultuuromslag in de publieke sector: een wezenlijke verandering in denken, doen, organiseren en financieren.

De Flevolandse Patiëntenfederatie

In 2017 is de Flevolandse Patiëntenfederatie opgericht op initiatief van een aantal cliënt/patiëntorganisaties. Wij hebben als doel om de zorg te verbeteren vanuit het Positief Gezondheidsmodel. We richten ons daarbij vooral op het verminderen van de schotten tussen het zorg en het sociaal domein van de gemeente en tussen bijvoorbeeld wijkverpleegkundige, huisarts en ziekenhuis. We willen op alle fronten de samenhang en samenwerking in zorg en sociaal domein bevorderen. Het ondersteunt het proces van “de juiste zorg op de juiste plek”. Vanuit die inzet willen we een beroep op u doen om bij het maken en uitvoeren van beleid Positieve Gezondheid te omarmen en dit ook in het collegebeleid van de komende vier jaar te verankeren.

Als u in de nieuwe raadsperiode beleid wilt maken rond positieve gezondheid, zou dat tot uitdrukking kunnen komen in de volgende actiepunten tijdens de collegeperiode:

- Bij ieder beleidsterrein een passage over de bijdrage die geleverd wordt aan het brede welbevinden van de inwoners van uw gemeente.
- Samen met de zorgverzekeraar werken aan een akkoord voor een lokaal samenhangend beleid met minder schotten tussen Welzijn, WMO, Jeugdzorg, Maatschappelijke opvang, Beschermd wonen, Zorgverzekering en Wet Langdurige Zorg.
- Bij de inkoop van zorg in het kader van o.a. de WMO en Jeugdzorg kwaliteitseisen stellen aan de zorgaanbieders op het gebied van samenwerking met andere partijen.
- Werken aan een goed vestigingsklimaat voor huisartsen en wijkverpleegkundigen bijvoorbeeld door voorrang bij huisvesting, het voeren van een wervingscampagne en het met werkgevers en opleidingen een plan maken voor nieuwe opleidingsplekken in de gemeente voor studenten.
- Specifieke aandacht voor de meest kwetsbare inwoners met wat voor hen gezondheidswinst

- kan opleveren op het terrein van huisvesting, sociale contacten en financiën om hun weerbaarheid te vergroten.
- Het benutten van digitale communicatiemiddelen, die de communicatie tussen patiënt, mantelzorgers en professionals van diverse zorgorganisaties vergemakkelijkt.

Dit zijn een aantal concrete voorbeelden waar winst te behalen valt vanuit Positieve Gezondheid. Wij zijn van harte bereid om aan het gesprek hierover in uw gemeente bij te dragen. Wij willen daarbij ook graag u als raadsleden ondersteunen in de kennis over hoe Positieve Gezondheid in gemeentelijk beleid verankerd kan worden. Er zijn veel initiatieven in Nederland waar we gezamenlijk van kunnen leren. Aarzelt u dus niet om binnenkort een keer contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Martine Visser
Voorzitter Flevolandse Patiëntenfederatie